

GUVERNUL
REPUBLICII MOLDOVA

THE WORLD BANK

PROIECTUL
"TRANZIȚIA DURABILĂ CĂTRE EFICIENȚA
ENERGETICĂ ÎN MOLDOVA"
(STEEM)

SUBCOMPONENTA 1.2.2 MODERNIZĂRI DE TERMOFICARE ÎN
INSTITUȚIILE PUBLICE DIN SECTORUL CIOCANA,
MUNICIPIUL CHIȘINĂU

LISTA PROIECT
DE MEDIU ȘI SOCIALĂ PENTRU VERIFICAREA
AMPLASAMENTELOR INSTITUȚIILOR PUBLICE

Elaborat:

UCIPE & TERMOELECTRICA S.A.

Rezumat

Acest document își propune să determine natura și amploarea aspectelor de mediu și sociale pentru activitățile planificate pentru modernizarea sistemului de termoficare (instalarea punctelor termice individuale (PTI) și a conductelor asociate în instituțiile publice) în sectorul Ciocana din municipiul Chișinău. De asemenea, prezentul document identifică și justifică măsurile și acțiunile adecvate pentru atenuarea impactului social și de mediu, precum și monitorizarea și măsurarea performanței și raportarea acestora către părțile interesate, Banca Mondială și Guvernul Republicii Moldova, oferind resurse pentru implementarea măsurilor propuse în prezentul document și stabilind un calendar pentru implementarea acestora.

Conformarea cu cerințele Planului de Angajament de Mediu și Social (PAMS).

Angajamentul de a respecta cerințele sociale și de mediu ale Băncii Mondiale, descris în Planul de Angajament de Mediu și Social pentru Proiectul STEEM, a fost aprobat de Consiliul Băncii Mondiale și de Guvernul Republicii Moldova. Debitorul va implementa planul de acțiuni și va monitoriza implementarea planului, va raporta performanța Băncii Mondiale și Guvernului Republicii Moldova.

Cadrul de management social și de mediu al proiectului. Cadrul de management de mediu și social descrie procedura de verificare a amplasamentului, evaluarea riscurilor și stabilirea măsurilor de atenuare a impactului de mediu și social folosind lista de verificare de mediu și socială a instituțiilor publice din sectorul Ciocana. După consultarea publică, acest document va fi inclus în documentația de licitație pentru selectarea unui contractor pentru elaborarea proiectului tehnic și elaborarea PMMS specific proiectului. Sarcinile tehnice zilnice de implementare a proiectului în faza de construcție sunt delegate către SA Termoelectrica, care este responsabilă de gestionarea zilnică a supravegherii activităților de construcție pe șantierele de construcții la instalarea punctelor termice individuale (PTI) și de reabilitarea rețelelor termice în instituțiile clădirile publice din sectorul Ciocana.

Implicarea părților interesate. Procedura de implicare a părților interesate include consultarea părților interesate și dezvăluirea informațiilor de mediu și sociale specifice următoarelor etape ale proiectului, care includ (i) pre-construcție, (ii) construcție, (iii) operare etc. către publicul interesat din sectorul Ciocana prin divulgarea informațiilor de mediu și sociale pe pagina web UCIPE, Termoelectrica S.A. și Pretura Sectorului Ciocana, iar comentariile și propunerile primite de la părțile interesate vor servi la îmbunătățirea acestui document.

Mecanismul pentru reclamații. Pentru a menține un canal de comunicare constant cu părțile interesate și comunitatea, pe șantierul de construcții va fi instalat un panou informativ care va conține datele specifice Proiectului, datele de contact ale UCIPE/Termoelectrica SA și ale Beneficiarilor Autorității Publice Centrale și Locale, reprezentanții Preturii Sectorului Ciocana etc. Procedura de comunicare va utiliza un mecanism de plângeri și propuneri către comunitate pentru a asigura protecția comunității împotriva activităților planificate ale proiectului și pentru a servi drept instrument de consultare și feedback pentru toți angajații direcți și subcontractați ai proiectului care pot fi afectați de activitățile proiectului.

CONȚINUT

1 CONTEXTUL PROIECTULUI	4
1.1 Obiectivele de dezvoltare a proiectului	4
1.2 Beneficiari	4
1.3 Activitatea propusă pentru implementarea subcomponentei 1.2.2 (faza II)	4
1.3.1 Prezentare generală a rețelei de termoficare din municipiul Chișinău	4
1.3.2 Cerințe tehnice pentru instalarea PTI	6
2 ROLURI ȘI RESPONSABILITĂȚI	8
2.1 Unitatea de implementare a proiectului (UIP)	8
2.2 Beneficiari	8
2.2.1 Termoelectrica SA	8
2.2.2 Administratorii clădirilor publice	8
2.3 Antreprenorul	9
2.4 Consultant pentru supravegherea lucrărilor de construcții	10
2.5 Obligații de conformare	10
2.5.1 Respectarea prevederilor Planului de angajament de mediu și social (ESCP)	10
2.5.2 Respectarea prevederilor Acordului de Mediu	10
3 REFERINȚE DE MEDIU ȘI SOCIALE	12
3.1 Aspecte de mediu specifice sectorului Ciocana	12
3.1.1 Climă	12
3.1.2 Temperatură	12
3.1.3 Precipitații	13
3.1.4 Viteza și regimul vântului	13
3.1.5 Calitatea aerului în municipiul Chișinău	14
3.1.6 Schimbările climatice	16
3.1.7 Niveluri de zgomot și vibrații	17
3.2 Aspecte sociale specifice sectorului Ciocana	18
4 METODOLOGIA DE EVALUARE A RISCURILOR	19
4.1 Generalități	19
4.2 Finalizarea listei beneficiarilor din sectorul Ciocana	20
4.3 Verificarea amplasamentului utilizând lista de verificare de mediu și socială (PMMS)	20
4.4 Măsuri propuse pentru atenuarea impactului social și de mediu	21
4.5 Măsuri propuse pentru monitorizare și măsurare	24
5 RAPORTARE PERFORMANȚE PĂRȚILOR INTERESATE	26
5.1 Organizarea consultărilor publice	26
5.2 Beneficiarii investițiilor în sectorul Ciocana	27
5.3 Mecanismul de reclamații (MR) și propuneri	28
5.4 Formular de reclamații și propuneri	28
6 ACȚIUNI PRIVIND CONTINUAREA ACTIVITĂȚII DE EVALUARE A RISCURILOR	29
6.1 Etapa de proiectare	29
6.2 Etapa de construcție	29
7 ANEXE	31
Anexa nr. 1: Formular de observații, propuneri și reclamații	32
Anexa nr. 2: Acord de mediu eliberată de Agenția de Mediu pentru STEEM	33
Anexa nr. 3: Aviz emis de Ministerul Culturii pentru STEEM	36
Anexa nr. 4: Aviz emis de Agenția Națională de Arheologie pentru STEEM	38

1 CONTEXTUL PROIECTULUI

1.1 Obiectivele de dezvoltare a proiectului

Obiectivul de dezvoltare al proiectului este de a reduce consumul de energie în instituțiile publice existente și în sectorul de încălzire centralizată din Moldova.

1.2 Beneficiari

Printre beneficiarii proiectului se numără:

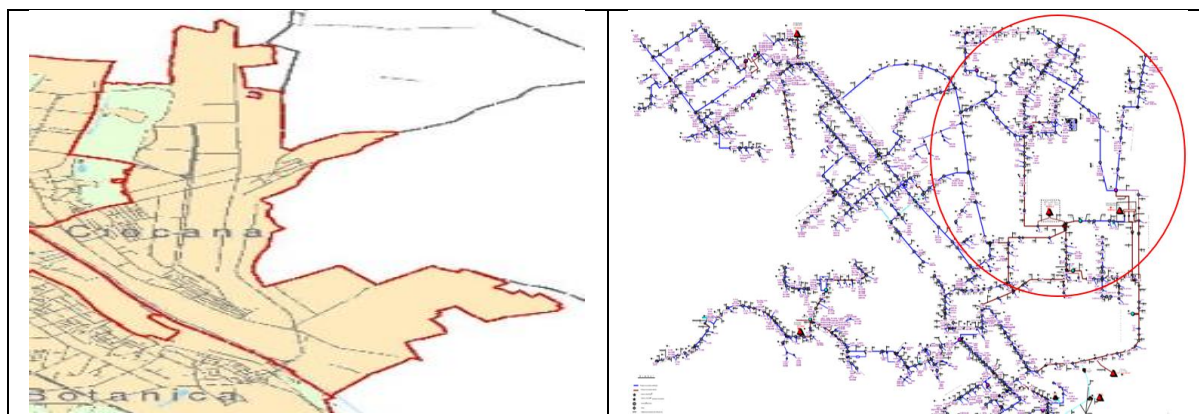
1. Elevii, profesorii și personalul auxiliar ai clădirilor de învățământ public selectate;
2. Autorități publice de stat (autorități publice centrale, autorități publice locale și agenții de supraveghere de stat),
3. Personalul medical, pacienții, personalul tehnic și personalul farmaciei,
4. Personalul militar, procurorii, ofițerii și alt personal,
5. Lucrătorii din domeniul culturii, cum ar fi muzee, teatre, centre de artă etc.
6. Furnizorii de servicii energetice din sectorul privat (companii de construcții și proiectare, auditori energetici, companii de servicii energetice, furnizori de echipamente etc.).

1.3 Activitatea propusă pentru implementarea subcomponentei 1.2.2 (faza II)

1.3.1 Prezentare generală a rețelei de termoficare din municipiul Chișinău

În Chișinău, încălzirea este furnizată pentru aproximativ 5700 de consumatori înregistrați (conexiuni), constituind aproximativ 600 de clădiri publice, 800 de companii, 300 de case unifamiliale (individuale) și peste 3900 de blocuri de apartamente (inclusiv pensiuni), inclusiv peste 210.000 de apartamente (unități locative).

Compania Termoelectrica SA deservește apă caldă și pentru 4461 de blocuri, 208 unități bugetare și 302 întreprinderi comerciale.

 GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA	LISTA PROIECT DE MEDIU ȘI SOCIALĂ PENTRU VERIFICAREA AMPLASAMENTELOR INSTITUȚIILOR PUBLICE SUBCOMPONENTA 1.2.2 MODERNIZĂRI DE TERMOFICARE ÎN INSTITUȚIILE PUBLICE DIN SECTORUL CIOCANA Etapă de pre – construcție	
---	---	---

Fig. 1: Hotarele sec. Ciocana din mun. Chișinău	Fig. 2: Schema rețelei de termoficare din mun. Chișinău
---	---

Sistemul de termoficare este principala sursă de încălzire pentru sectorul locuințelor din municipiul Chișinău, unde aproximativ 500.000 de locuitori se bazează pe această sursă pentru a-și asigura condițiile de viață. Sectorul Ciocana este unul dintre cele cinci raioane ale municipiului Chișinău.

Activitatea propusă pentru implementarea subcomponentei 1.2.2 constă în instalarea punctelor termice individuale (PTI) și reabilitarea rețelelor termice în instituțiile publice (IP) din municipiul Chișinău, care include administrația publică centrală și administrația publică locală a sectorului Ciocana. Alimentarea cu energie termică va fi îmbunătățită prin instalarea de puncte termice individuale la subsol la fiecare IP și prin modernizarea rețelei termice (înlocuirea/instalarea conductelor prin subsoluri) folosind tehnologii și echipamente moderne.

Specificul sectorului Ciocana, Termoelectrica SA a identificat, în faza II, 10 IP în care vor fi instalate punctele termice individuale atât pentru încălzire, cât și pentru prepararea apei calde menajere (PTI-M) și puncte termice individuale pentru încălzire (PTI-Î).

Schema de instalare a PTI și reabilitarea rețelelor termice existente în sectorul Ciocana este prezentată în figura de mai jos.

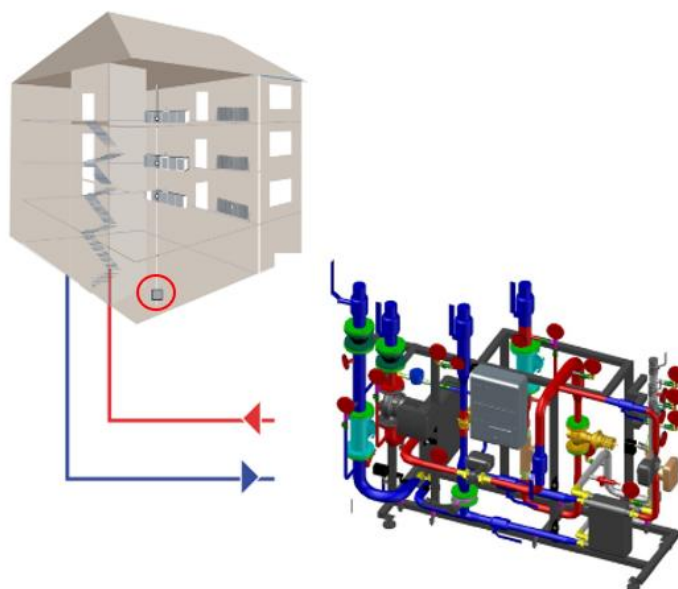

Figura 3: Schema de instalare a PTI în subsolul IP și reabilitarea rețelelor termice

Activitatea propusă pentru îmbunătățirea alimentării cu căldură în IP din sectorul Ciocana include instalarea punctelor termice individuale (PTI) și reconstrucția rețele termice existente exterioare.

1.3.2 Cerințe tehnice pentru instalarea PTI

Instalarea punctelor termice individuale (PTI) în IP selectate, conectate la rețelele de încălzire primară, este un factor important care permite dezvoltarea unui sistem orientat către consumator, deoarece PTI-urile permit reglarea precisă a agentului de încălzire furnizat.

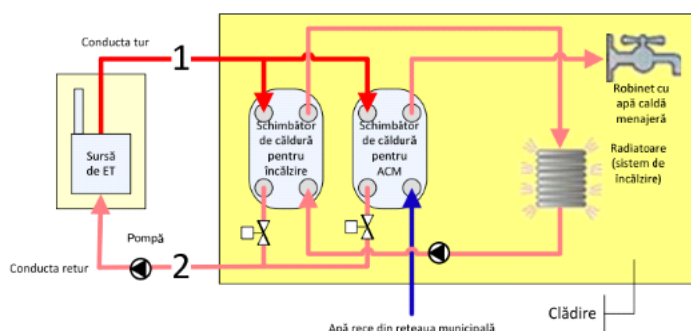

Figura 4: Sistem de rețea de căldură cu două conducte și PTI în IP

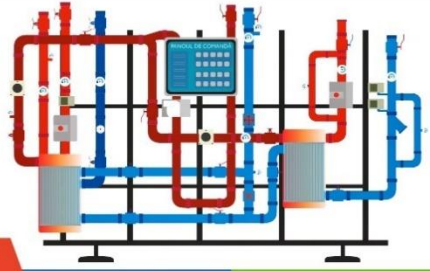
Elementul cheie al unui PTI modern este economisirea energiei și ia în considerare condițiile climatice locale, caracteristicile de încălzire ale clădirii și temperatura exterioară și interioară. Aceste funcții de control permit economii de energie.

Pentru instalarea punctelor termice individuale în subsolul clădirilor publice, este necesar ca beneficiarul să asigure următoarele condiții:

- un spațiu/cameră izolată de aproximativ 3x3 metri (sau o altă dimensiune după caz/după cum este disponibilă) cu instalarea unei uși pentru a limita accesul la echipamentele energetice;
- demolarea echipamentelor/conductelor vechi existente;
- vopsirea pereților și tavanului, reparații podea;
- instalarea echipamentelor noi punctelor termice individuale (PTI);
- racordarea echipamentelor la rețeaua electrică, termică (încălzire) și alte sisteme, pentru care pot fi necesare activități de sudare; alte lucrări conexe;
- reconstrucția/instalarea rețelilor termice asociate (acolo unde este necesar).

Etapă de pre – construcție

Punct Termic Individual

Va fi instalat în clădirea Dumneavoastră!

Ce este un PTI?
 Complex de instalații moderne care asigură transferul energiei termice din sistemul centralizat de termoficare – în sistemele interne ale clădirii pentru încălzire și prepararea apei calde menajere.

Avantajele PTI sunt următoarele:

- Conectare individuală a încălzirii la nivel de bloc;
- Setarea și reglarea temperaturii, în funcție de necesitate, prin intermediul panoului de comandă;
- Ajustarea automată a consumului de energie termică, în funcție de temperatura aerului exterior datorită senzorului de temperatură;
- Prepararea apei calde, direct la subsolul edificiului și livrarea instantanee la temperatura setată;
- Distribuția uniformă a energiei termice.

✓ Confort termic
 ✓ Reducerea consumurilor de energie termică
 ✓ Îmbunătățirea calității serviciilor
 ✓ Eficiență energetică

Acest Proiect este realizat de Guvernul Republicii Moldova, prin Ministerul Energiei și Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii (UCIPE), cu suportul Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) și Fondului Fiduciar Multidonator (MDTF) „Moldova – Dezvoltare, Reziliență și Oportunități pentru Bunăstare (M-GROW), gestionat de Grupul Banca Mondială. Beneficiarul Proiectului este Termoelectrica S.A..

UCIPE: +373-22-49-67-90
 Termoelectrica S.A.: 1300

mepiu@mepiu.md
 anticamera@termoelectrica.md

2 ROLURI ȘI RESPONSABILITĂȚI

2.1 Unitatea de implementare a proiectului (UIP)

UCIPE¹ este agentul fiduciar al Proiectului, acționează în conformitate cu prevederile HG nr. 1276/2000 privind înființarea UCIPE și este responsabil de cererile de alocare, monitorizare, implementare și raportare a progreselor înregistrate în ceea ce privește finanțarea, mediul și social.

2.2 Beneficiari

2.2.1 Termoelectrica SA

Societatea pe acțiuni Termoelectrica² S.A. este în prezent principalul producător de energie electrică casnică în regim de cogenerare și principalul producător, furnizor și distribuitor de energie termică din Chișinău și suburbiile sale.

În vederea implementării Proiectului STEEM, Termoelectrica SA a numit o persoană responsabilă (manager de proiect) care să coordoneze activitatea de implementare a subcomponentei 1.2.2 în cadrul Secției de Dezvoltare a Termoelectrica SA. În anexa nr. 5, este prezentată scrisoarea de desemnare a Managerului de Proiect din partea Termoelectrica SA pentru implementarea Proiectului STEEM.

2.2.2 Administratorii clădirilor publice

Beneficiarii direcți ai subcomponentei 1.2.2, privind instalarea substațiilor individuale de încălzire (IHS) în instituțiile publice municipale din s. Ciocana, includ:

- (a) Copiii din grădinițe și personalul acestora, bucătarii, furnizorii de alimente, părinții, vizitatorii, personalul de pază etc.;
- (b) Personalul medical, asistenții medicali, personalul din farmacii, personalul din laboratoare, pacienții și vizitatorii etc.;
- (c) Consiliile didactice, care includ întreg personalul de conducere, profesorii și personalul didactic practic, bucătarii, personalul medical, personalul de pază, personalul de curățenie;
- (d) Elevii și studenții de la școala municipală de sport, profesorii, antrenorii și personalul tehnic etc.;
- (e) Funcționarii publici din s. Ciocana, vizitatorii, furnizorii;
- (f) Actorii, vizitatorii și personalul teatrului;
- (g) Ingineri, inspectori în construcții, auditori și alți membri ai personalului tehnic.

Beneficiarii sau instituțiile publice municipale din clădirea în care vor fi instalate 10 substații individuale de încălzire sunt prezentați în tabelul nr. 1

Tabelul nr. 1: Lista instituțiilor publice în care vor fi instalate PTI și vor fi reabilitate rețelele termice din sectorul Ciocana

¹ Sursa: <https://www.mepiu.md/rom/proiecte-curente/proiectul-tranzitia-durabila-prin-eficienta-energetica-in-moldova-steem>

² Sursa: <https://termoelectrica.md/?s=STEEM>

 GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA	LISTA PROIECT DE MEDIU ȘI SOCIALĂ PENTRU VERIFICAREA AMPLASAMENTELOR INSTITUȚIILOR PUBLICE SUBCOMPONENTA 1.2.2 MODERNIZĂRI DE TERMOFICARE ÎN INSTITUȚIILE PUBLICE DIN SECTORUL CIOCANĂ Etapă de pre – construcție	 împreună pentru energie
---	--	--

No.	Denumire IP	APL	Tip PTI	RT externe
1	Școala primară no.12 Anatol Popovici	DETS	PTI-M	-
2	Grădiniță no. 138	DETS	PTI-M	Reconectarea de la V. Vodă Str. DN250 L≈150x2 + reconstrucție pe baza CT-221/1a-8:
3	Școala primară no. 82	DETS	PTI-M	DN200 L≈90x2 DN150 L≈115x2 DN125 L≈40x2 DN100PL≈80x2 DN80 L≈45x2
4	Gimnaziul "Steliana Grama"	DETS	IHS-M	Reconectarea de la V. Vodă Str. DN250 L≈150x2 + reconstrucția HN de la CT-221/1a-4 DN200 L≈60x2, DN150 L≈40x2
5	IMSP "Ciocana Regional Medical Association" cen. consul. diag (in1)	DGAMS	IHS-M	Reconectarea de la V. Vodă Str. DN250 L≈150*2 + existent HN
6	IMSP "Ciocana Regional Medical Association" cen. consul. diag (in2)	DGAMS	IHS-M	
7	Teatrul Municipal de Păpuși "Guguta"	DGCPC	IHS-M	

2.2.2.2 Beneficiari din cadrul instituțiilor publice finanțate de stat

Beneficiarii direcți ai subcomponentei 1.2.2 privind instalarea PTI în instituțiile publice finanțate de stat din s. Ciocana sunt:

- (a) Polițiști și personal tehnic, vizitatori, furnizori de echipamente etc.;
- (b) Funcționari publici, personal tehnic, vizitatori, furnizori etc.
- (c) Studenți, elevi, profesori, personal tehnic, vizitatori, furnizori etc.

Beneficiarii instituțiilor publice de stat din clădirea în care vor fi instalate PTI sunt prezentați în tabelul nr. 2

Tabelul nr. 2: Lista instituțiilor publice în care trebuie instalate PTI

No.	Denumire IP	APC	Tip PTI	RT externe
1	Școala profesională no.10	Ministerul Educației și Cercetării (MER)	PTI-M	-
2	Universitatea Tehnică din Moldova (corpul academic)	Ministerul Educației și Cercetării (MER)	PTI-M	Reconstrucția rețelelor de încălzire în CT - DN100 L≈200x2
3	Administrația Națională a Penitenciarelor (clădirea adm.)	Ministerul Justiției (MJ)	PTI-M	Reconstrucția rețelelor de încălzire pornind de la CT-217/1 DN50 L≈75x2

2.3 Antreprenorul

În cadrul implementării Proiectului STEEM (contract de tip Proiectare, Furnizare și Instalare), antreprenorul are rolul de proiectant al echipamentelor PTI și al noilor rețele termice și este responsabil de elaborarea proiectului tehnic și a PMMS specific proiectului și de realizarea lucrărilor de construcție pe șantierele de construcții. Înainte de începerea lucrărilor de construcție, antreprenorul trebuie să-și dezvolte propriul PMMS (CESMP) și să fie aprobat de Consultantul de Supraveghere (Termoelectrica SA) și MEPIU.

2.4 Consultant pentru supravegherea lucrărilor de construcții

În cadrul implementării subcomponentei 1.2.2, în faza de proiectare tehnică, Termoelectrica SA are rolul și responsabilitatea de a verifica și aproba documentația tehnică de proiectare, iar în faza de construcție are rolul de Consultant pentru Supravegherea lucrărilor de construcție și este responsabilă de raportarea lunară a performanței de implementare către UCIPE.

2.5 Obligații de conformare

2.5.1 Respectarea prevederilor Planului de angajament de mediu și social (ESCP)

Planul de Angajament de Mediu și Social³ (ESCP) stabilește măsurile și acțiunile materiale ale Împrumutatului, documentele sau planurile specifice, precum și calendarul pentru fiecare dintre acestea. Debitorul va respecta cerințele de mediu și sociale⁴ din standardele de mediu și sociale ale Băncii Mondiale, Procedura - cadru de management social și de mediu și Planul de implicare a părților interesate (PIP) și termenele specificate pentru punerea în aplicare a subcomponentei 1.2.2.

2.5.2 Respectarea prevederilor Acordului de Mediu

Agenția de Mediu a examinat documentele scrise de mediu și sociale ale Proiectului STEEM și a emis Acordul de Mediu⁵ nr. 10/2775/2025 din 26.05.2025 privind activitatea planificată pentru Proiectul "Tranziția durabilă către eficiență energetică în Moldova", iar conform Acordului, pentru implementarea Proiectului STEEM nu este necesară efectuarea evaluării impactului asupra mediului la nivel național, dar pentru a respecta prevederile tehnice la faza de proiectare, în paralel cu procesul de proiectare tehnică, se vor elabora și Planurile de Management de Mediu și Social ale Proiectului și Planul de Sănătate și Siguranță.

Astfel, în etapa de proiectare tehnică și construcție, rezultată din particularitățile specifice amplasării activității planificate, se vor respecta următoarele condiții:

A. Procesul de proiectare

1. NCM A.07.02-2012⁶ Procedura de elaborare, avizare, aprobare și conținutul cadrului documentației de proiect pentru construcții. Principalele cerințe și dispoziții
2. NCM A.07.04-2002 Regulamentul managerului de proiect
3. NCM A.08.02-2014⁷ Securitatea și sănătatea în muncă în construcții
4. NCM A.07.06:2016⁸ Proiectare construcție. Compoziția și conținutul compartimentului "Protecția mediului (PMMS)" din documentația proiectului.

³ Sursa: Planul de angajament social și de mediu (ESCP):

<https://documents1.worldbank.org/curated/en/099925012222128352/pdf/MWSP0ESCP0Dec02102021.pdf>

⁴ Sursa: <https://projects.worldbank.org/en/projects-operations/environmental-and-social-framework/brief/environmental-and-social-standards>

⁵ Sursa: Proiectul Acord de mediu - [Tranziția durabilă prin eficiență energetică în Moldova \(STEEM\)](#)

⁶ Sursa: <https://ednc.gov.md/ncm-a-07-022012-c22015/>

⁷ Sursa: <https://ednc.gov.md/wp-content/uploads/2023/06/NCM-A.08.02-2014.pdf>

⁸ Sursa: <https://ednc.gov.md/wp-content/uploads/2023/06/NCM-A.07.06-2016.pdf>

B. Procesul de construcție

1. Efectuarea lucrărilor de construcție/amenajare a obiectului în strictă conformitate cu prevederile actelor normative în domeniul mediului și construcțiilor.
2. Gestionarea⁹ deșeurilor din construcții și demolări în conformitate cu prevederile CP A.09.04.2014 partea I și partea II.
3. Respectarea prevederilor art. 3, art. 4, art. 11, art. 13 alin. (6) din Legea nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile.
4. NCM¹⁰ E 04.02-2014: Protecție împotriva zgomotului.

În cele din urmă, documentația tehnică va fi supusă verificării de stat și se va obține autorizația de construire. Acordul de mediu este prezentat în anexa 2.

⁹ Sursa: <https://ednc.gov.md/wp-content/uploads/2023/06/CP-A.09.04-2014.pdf>

¹⁰ Sursa: <https://ednc.gov.md/wp-content/uploads/2023/06/NCM-E.04.02-2014.pdf>

3 REFERINȚE DE MEDIU ȘI SOCIALE

3.1 Aspecte de mediu specifice sectorului Ciocana

3.1.1 Climă

Municipiul Chișinău are un climat temperat-continental caracterizat de ierni scurte și veri lungi și calde. Din punct de vedere al temperaturii și precipitațiilor, municipiul Chișinău este situat în zona agroecologică centrală II și se caracterizează prin terase ale râurilor Nistru, Prut, Răut, Bac etc. și cu riscuri ridicate de eroziune a solului, salinizare, deșertificare și inundații sporite.

Zona Agroecologică Centrală II are următoarele caracteristici:

1. Peisaj: zona este compusă din teren deluros și văi adânci în zona Codru;
2. Temperatura: temperatura medie anuală între 10 °C și 12,7 °C;
3. Precipitații: precipitații medii anuale pentru majoritatea zonelor între 400 - 550 mm;
4. Starea agriculturii: Zona este cea mai bună pentru diferite tipuri de culturi perene, inclusiv livezi și podgorii.

3.1.2 Temperatură

Caracteristicile climatice ale teritoriului sunt favorabile. Cifrele de mai jos reprezintă caracteristicile climatice (temperatură, precipitații și viteza vântului) înregistrate în municipiul Chișinău pe parcursul anului 2025¹¹.

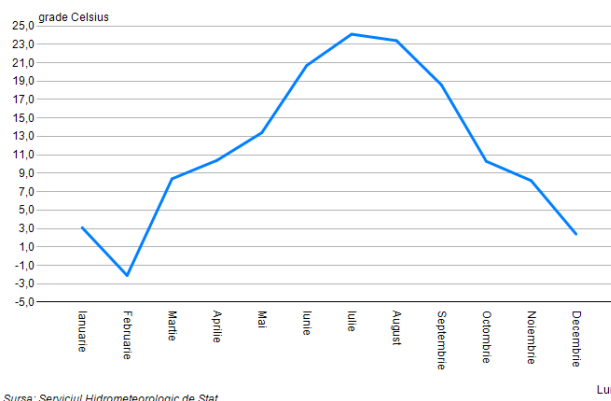

Figura 4: Temperatura (°C) în municipiul Chișinău în 2025

Cea mai scăzută temperatură a aerului a fost în februarie 2025, iar cea mai mare de 24.1 °C a fost măsurată în iulie 2025.

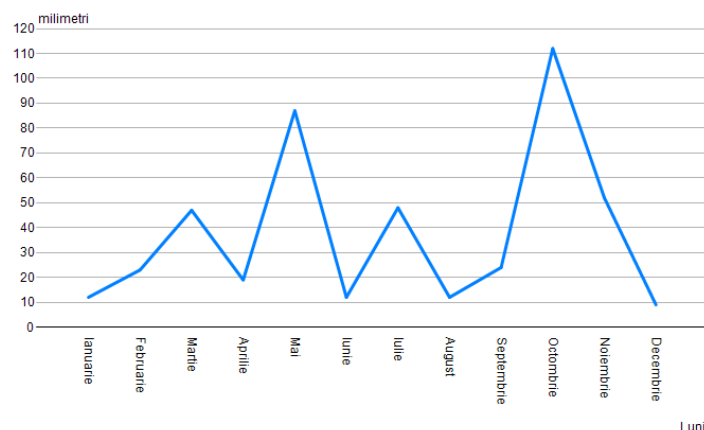
¹¹ Sursa: [Temperatura medie a aerului pe Luni, Chisinau, 2025.. PxWeb](#)

Temperatura medie anuală¹² a aerului în municipiul Chișinău pentru anul 2025 a fost de 11.7 °C, dar în ultimii 5 ani¹³ (2021 – 2025) fluctuațiile de temperatură au fost următoarele:

	Chisinau				
	2021	2022	2023	2024	2025
Media anuala	10,6	11,7	12,7	13,0	11,7

3.1.3 Precipitații

Teritoriul municipiului Chișinău se caracterizează prin cea mai mare cantitate de precipitații în mai 2025 (peste 80 mm), iulie 2025 (apr. 50 mm) și mai 2024 cu 90 mm. Cea mai mică cantitate de precipitații a fost în februarie 2024 cu 15 mm, iar în octombrie 2025, cu mai mult de 110 mm.

Sursa: Serviciul Hidrometeorologic de Stat

Figura 5: Precipitații¹⁴ în municipiul Chișinău în 2025

În 2025, precipitațiile medii anuale în municipiul Chișinău au fost de 457 mm, dar în ultimii 5 ani (2021 – 2025) fluctuațiile cantităților de precipitații au fost următoarele:

	Chisinau				
	2021	2022	2023	2024	2025
Cantitatea anuala	666	444	430	715	457

3.1.4 Viteza și regimul vântului

Regimul vântului se caracterizează prin predominanța direcției vântului dinspre nord-vest pe cea mai mare parte a teritoriului țării. Viteza vântului este mare în perioada de iarnă (ianuarie,

¹² Sursa: [Temperatura medie a aerului luni, Stația Meteorologică și Ani. PxWeb](#)

¹³ Sursa: [Temperatura medie a aerului luni, Stația Meteorologică și Ani. PxWeb](#)

¹⁴ Sursa: Biroul Național de Statistică - [Cantitatea de precipitații în zilele de luni, Stația meteorologică și anii. PxWeb](#)

martie, aprilie, iunie, octombrie și noiembrie), iar cea mai mică este specifică pentru februarie, august și septembrie 2025.

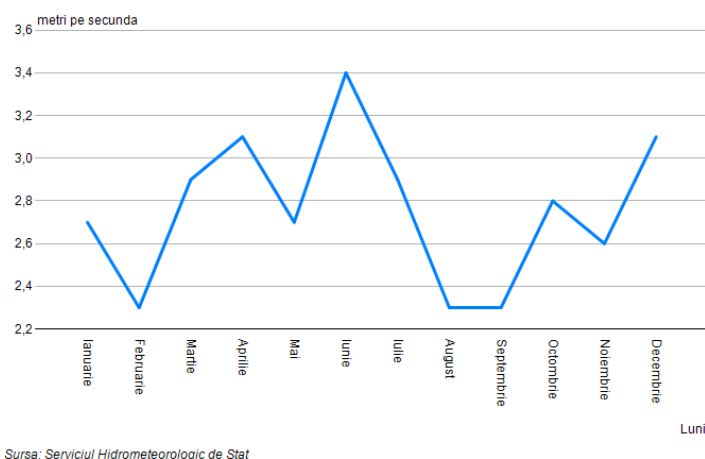

Figura 6: Viteza vântului în municipiul Chișinău în 2025

În 2025, viteza medie anuală a vântului în municipiul Chișinău a fost de 2,8 m/s, dar în ultimii 5 ani (2021 – 2025) fluctuațiile vitezei vântului au fost următoarele:

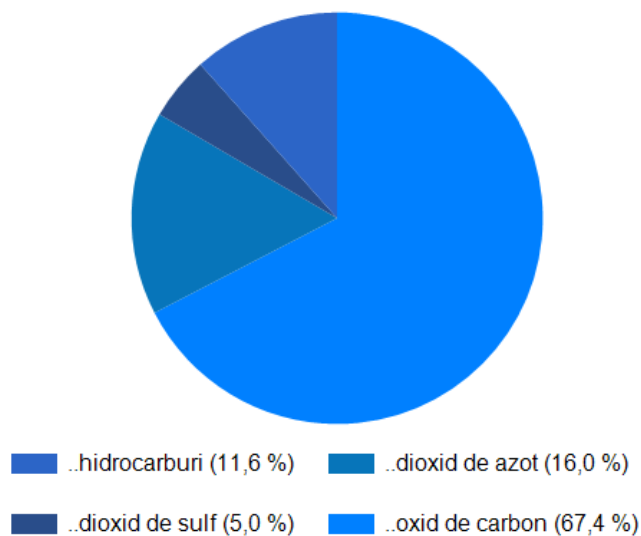
	Chisinau				
	2021	2022	2023	2024	2025
Media anuală	2,9	2,9	3,0	2,7	2,8

3.1.5 Calitatea aerului în municipiul Chișinău

Calitatea aerului în municipiul Chișinău este influențată de activitatea umană, transport, producția industrială și sursele naturale de poluanți, iar tendința istorică este că poluarea aerului a crescut în timp. O concentrație mai mare de poluanți se observă doar în municipiul Chișinău și în apropierea marilor centrale electrice.

Agenția de Mediu Chișinău și Serviciul Hidrometeorologic de Stat au măsurat¹⁵ calitatea aerului pentru 6 parametri (hidrocarburi, oxid de carbon, dioxid de azot și dioxid de sulf), iar rezultatele măsurătorilor sunt prezentate în figura 7.

¹⁵ Sursa: [Emisii de poluanți în aer provenite din transportul auto pe substanțe. 2023.. PxWeb](#)

Source: Agenția de Mediu

Figura 7: Emisiile de poluanți în aerul atmosferic provenite de la transportul auto în mun. Chișinău, 2024

Calitatea aerului este monitorizată în timp real¹⁶ în municipiul Chișinău, iar în sectorul Ciocana există 2 stații care monitorizează calitatea aerului în timp real amplasate în strada Uzinelor. Cel mai ridicat nivel de poluare a aerului este înregistrat pe strada 27 August 1918, fiind moderat, iar la restul stațiilor de monitorizare a calității aerului s-a înregistrat un nivel scăzut de poluare sau bun.

În general, stațiile de monitorizare a poluării aerului în timp real măsoară concentrația următorilor parametri: PM_{2.5}, PM₁₀, PM₁, R.H., presiunea aerului, temperatura și viteza vântului.

¹⁶ Sursa: <https://aqicn.org/station/moldova-chi%C8%99in%C4%83u-strada-uzinelor/ro/>

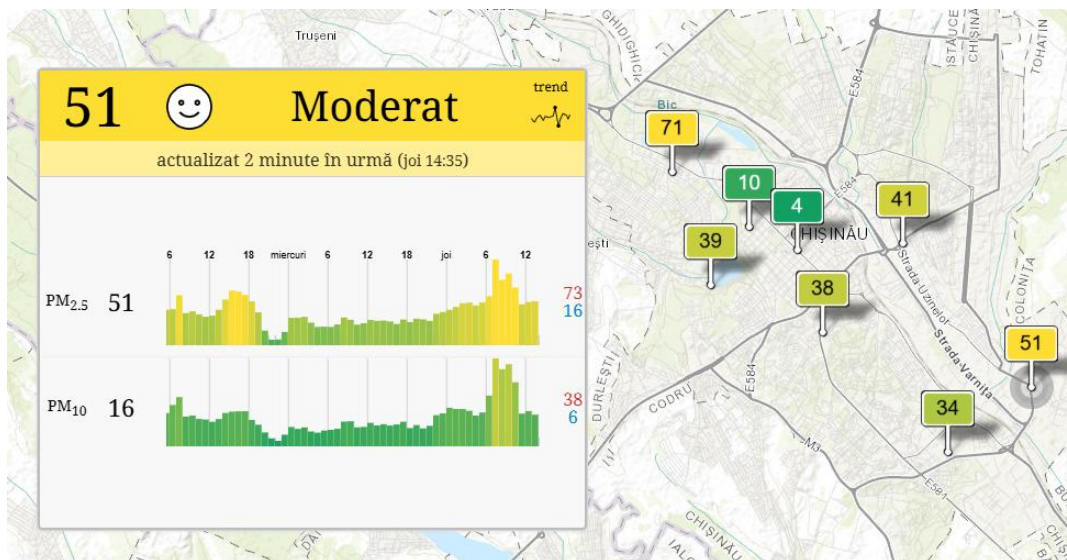

Figura 8: Măsurarea în timp real a concentrației de poluanți în sectorul Ciocana

Poluarea moderată a aerului pe strada 27 martie 1918 este cauzată de traficul intens și prezența vehiculelor care transportă deșeurile municipale ale ME Regia Autosalubritate, dar și de prezența Direcției Pompieri și Salvatori nr. 3 din municipiul Chișinău cu camioanele lor speciale. Un alt aspect care duce la o creștere a poluării aerului este panta mai mare de 30° a zonei și spălarea solului pe versant, iar în timpul anului fără vânt, vehiculele transportă praful de pe drum.

3.1.6 Schimbările climatice

Republica Moldova este extrem de vulnerabilă la schimbările climatice și la variabilitate, iar costurile socio-economice ale schimbărilor climatice sunt legate de pericole semnificative, cum ar fi seceta, inundațiile, înghețul târziu de primăvară, grindina.

Măsurătorile efectuate de rețeaua de monitorizare hidrometeorologică pentru anii 2002 – 2024 relevă o creștere clară a temperaturii medii anuale și a precipitațiilor:

1. temperatura medie anuală măsurată între 2002 și 2024 arată o creștere semnificativă a temperaturii;
2. Precipitațiile medii anuale măsurate între 2002 și 2024 arată, de asemenea, o creștere semnificativă a precipitațiilor.

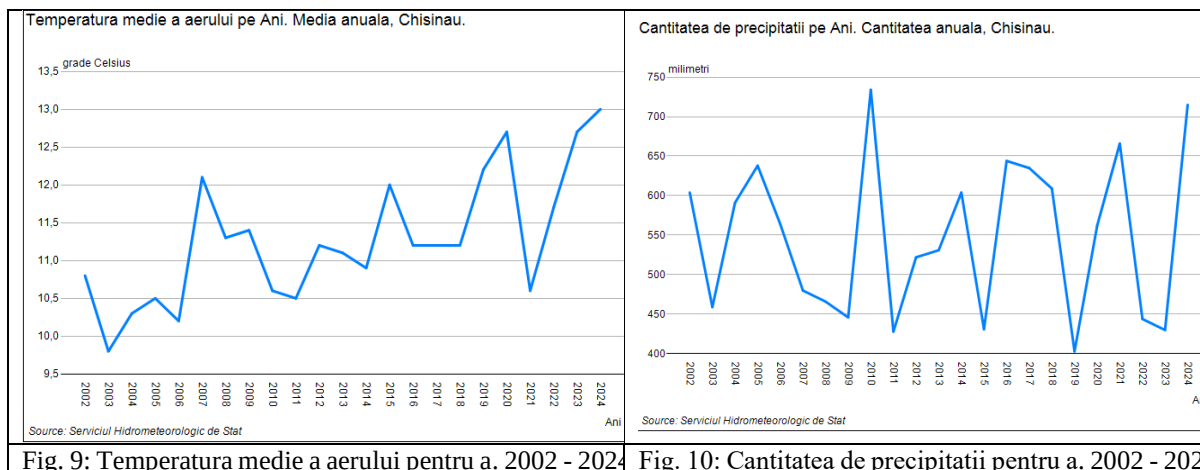

Fig. 9: Temperatura medie a aerului pentru a. 2002 - 2024

Fig. 10: Cantitatea de precipitații pentru a. 2002 - 2024

Datele din figurile 9 și 10 arată că, în perioada 2011-2025, se înregistrează o tendință de creștere a temperaturii medii a aerului în municipiul Chișinău; în plus, începând cu anul 2013, cantitatea de precipitații a fluctuat de la an la an, însă cantitatea totală de precipitații este în creștere.

3.1.7 Niveluri de zgomot și vibrații

Poluarea fonică, numită și poluare fonică, este o componentă a poluării mediului produsă de zgomot. Zgomotul, reprezentând o problemă de sănătate și mediu, este definit ca un complex de sunete non-periodice, cu insurgență neplăcută aleatorie, care afectează starea psihologică și biologică a oamenilor și a altor organisme din natură.

Caracteristicile fizice sau obiective ale zgomotului se referă la volum, durată și frecvență. Intensitatea este cel mai important caracter care depinde de caracteristicile sursei, de distanța și de posibilitățile de transmisie sau amplificare.

În perioada 2019-2021¹⁷, cea mai mare pondere a investigațiilor instrumentale care nu respectă reglementările sanitare se regăsește în poluarea sonică de la drumuri 16,8% - 37,1%, căi ferate de la 5,4% - 11,1%, întreprinderi industriale amplasate în cartiere rezidențiale - 12,7 - 21,9%, instituții și alte surse de zgomot.

Pentru a evalua riscurile cauzate de acțiunea factorilor fizici precum: zgomot, vibrații, microclimat, în 2020 au fost efectuate investigații instrumentale de către specialiștii Agenției Naționale pentru Sănătate Publică¹⁸ prin efectuarea a peste 66.868 de investigații (în 2019 – 61.873, în 2018 – 75.888).

¹⁷ Sursa: <https://ansp.md/wp-content/uploads/2022/08/RAPORT-ANUAL-ANSP-2021.pdf>

¹⁸ Sursa: <https://ansp.md/wp-content/uploads/2022/08/RAPORT-ANUAL-ANSP-2021.pdf>

 GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA	LISTA PROIECT DE MEDIU ȘI SOCIALĂ PENTRU VERIFICAREA AMPLASAMENTELOR INSTITUȚIILOR PUBLICE SUBCOMPONENTA 1.2.2 MODERNIZĂRI DE TERMOFICARE ÎN INSTITUȚIILE PUBLICE DIN SECTORUL CIOCANA Etapă de pre – construcție	
---	--	---

S-a acceptat că numărul 80 pe scara de decibeli reprezintă pragul la care intensitatea sunetului devine dăunătoare. Expunerea excesivă la zgomote puternice pentru perioade lungi de timp provoacă surditate.

Sursele de poluare fonică cu risc grav pentru sănătatea și securitatea lucrătorilor din mediul industrial sunt:

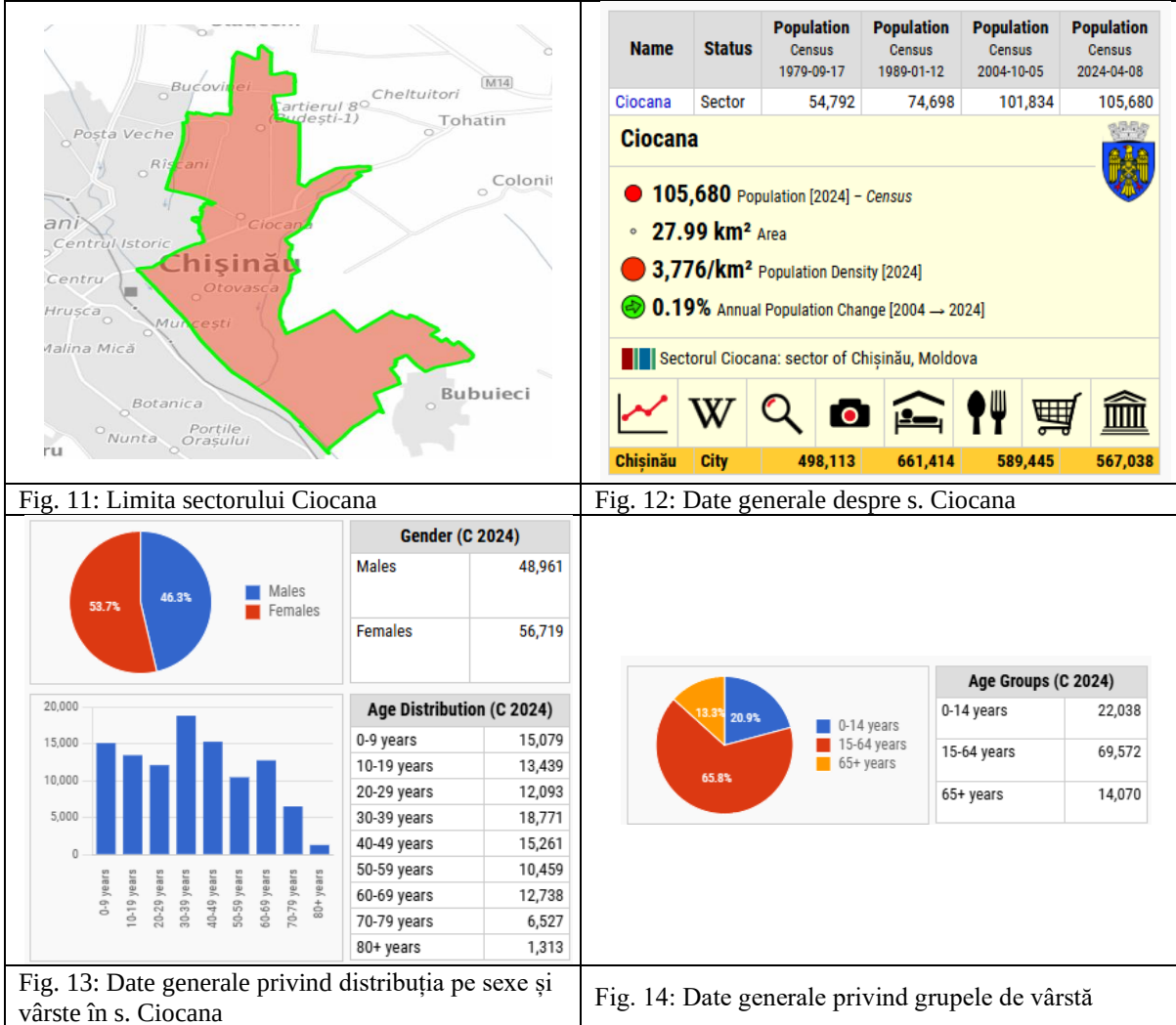
- conducte prin care circulă gaze, vaporii sau lichide;
- compresoare și turbocompresoare;
- ventilatoare și turbocompresoare;
- instalații de ventilație;
- conducte prin care gazul circulă la viteze mari;
- pompe și pompe electrice;
- Centrală termică;
- ventilatoare, generatoare electrice, compresoare cu piston pentru alimentarea cu aer comprimat, arzătoare de la cazane de abur;
- cuptoare industriale (cea mai importantă sursă de zgomot sunt arzătoarele, ventilatoarele cu tiraj forțat, supapele de control și suflantele).

Potrivit studiului publicat de Organizația Mondială a Sănătății¹⁹ (OMS), poluarea fonică produsă de trafic (mașini, trenuri și avioane) este considerată "al doilea factor de mediu care favorizează bolile", după poluarea aerului și se află la originea unor condiții precum atenția redusă, capacitatea de muncă cu risc crescut de accidente; oboseala auzului; traumatisme (amețeli, dureri, deteriorarea sistemului auditiv și chiar ruperea timpanului); insomnie, atac de cord, probleme de învățare și tinitus (țiuit în urechi); pierdere în greutate, spasme stomacale, nervozitate, deficiență de recunoaștere a culorilor și chiar moarte prematură.

3.2 Aspecte sociale specifice sectorului Ciocana

Conform datelor Biroului Național de Statistică (BNS), populația s. Ciocana este de 105.680 de locuitori. Conform datelor Biroului Național de Statistică (BNS), sunt disponibile următoarele date:

¹⁹ Sursa: https://www.who.int/europe/health-topics/noise#tab=tab_1

4 METODOLOGIA DE EVALUARE A RISCURILOR

4.1 Generalități

Procedura de evaluare a riscurilor pentru subcomponenta 1.2.2 este în conformitate cu Standardul de Mediu și Social nr. 1 Evaluarea și Managementul Riscurilor și Impacturilor de Mediu și Sociale a Băncii Mondiale și constă din următoarele etape:

1. finalizarea listei beneficiarilor;
2. identificarea aspectelor sociale și de mediu și evaluarea riscurilor sociale și de mediu pe baza listei de verificare socială și de mediu;
3. publicarea listei de verificare a mediului și socială și organizarea de consultări publice;
4. Includerea listei finale de mediu și sociale în documentația de licitație, și
5. Supravegherea, monitorizarea și raportarea performanței către Banca Mondială și Guvernul Republicii Moldova.

 GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA	LISTA PROIECT DE MEDIU ȘI SOCIALĂ PENTRU VERIFICAREA AMPLASAMENTELOR INSTITUȚIILOR PUBLICE SUBCOMPONENTA 1.2.2 MODERNIZĂRI DE TERMOFICARE ÎN INSTITUȚIILE PUBLICE DIN SECTORUL CIOCANA Etapă de pre – construcție	
---	--	---

4.2 Finalizarea listei beneficiarilor din sectorul Ciocana

În cadrul vizitelor de teren la fiecare instituție publică, specialiștii tehnici de la Termoelectrica SA au verificat următoarele aspecte:

1. spațiul tehnic din subsolul instituției publice, prezența spațiului pentru instalarea de echipamente noi, prezența unei uși și a unei ferestre pentru ventilație,
2. identificarea nevoilor de demolare a echipamentelor vechi și a stării tehnice a rețelilor de distribuție;
3. identificarea nevoilor de reparații a pardoselii, vopsirea pereților și tavanului;
4. prezența instalațiilor de colectare a scurgerilor de apă în situații de urgență după instalarea PTI;
5. prezența instalațiilor de conectare a echipamentelor la rețeaua electrică, termică (încălzire) și la alte sisteme, pentru care pot fi necesare activități de sudare; alte lucrări conexe;
6. stabilirea necesității de reconstrucție sau instalare a rețelilor termice asociate (dacă este necesar);
7. Prezența unui spațiu suficient pentru depozitarea temporară a echipamentelor, materialelor, deșeurilor;
8. Prezența căilor de acces la subsol și a căilor de evacuare în caz de situații de urgență.

4.3 Verificarea amplasamentului utilizând lista de verificare de mediu și socială (PMMS)

Pentru a identifica mai bine aspectele de mediu și sociale în comparație cu activitățile planificate pentru instalarea PTI și reconstrucția rețelilor termice existente, lista de verificare a fost utilizată pentru a lua în considerare potențialele schimbări de mediu și sociale în raport cu criteriile stabilite în funcție de scară, durată, intensitate și probabilitate de impact.

Tabelul nr. 1: Lista de verificare de mediu și socială pentru clădirile instituțiilor publice

Nr.	Activitatea planificată va include/va implica oricare dintre următoarele probleme și/sau impacturi potențiale?	Statut	Notă
1	Lucrări de construcții sau demolări	Da: ☒ Nu: ☐	
2	Depozitarea uleiurilor de mașină și a lubrifianților sau a materialelor periculoase sau toxice	Da: ☐ Nu: ☒	
3	Lucrătorii direcți (muncă și SSM)	Da: ☒ Nu: ☐	
4	Lucrători indirecti (muncă și SSM)	Da: ☒ Nu: ☐	
5	Lucrători comunitari	Da: ☐ Nu: ☒	
6	Lucrători furnizori primari	Da: ☐ Nu: ☒	
7	Utilizarea resurselor	Da: ☒ Nu: ☐	
8	Consumul de energie	Da: ☐ Nu: ☒	
9	Utilizarea apei	Da: ☐ Nu: ☒	
10	Creșterea prafului și a zgomotului de la demolare și/sau construcție	Da: ☐ Nu: ☒	
11	Sistem individual de tratare a apelor uzate/Efluenți și/sau deversări în apele receptoare	Da: ☐ Nu: ☒	
12	Utilizarea materiilor prime	Da: ☒ Nu: ☐	

 GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA	LISTA PROIECT DE MEDIU ȘI SOCIALĂ PENTRU VERIFICAREA AMPLASAMENTELOR INSTITUȚIILOR PUBLICE SUBCOMPONENTA 1.2.2 MODERNIZĂRI DE TERMOFICARE ÎN INSTITUȚIILE PUBLICE DIN SECTORUL CIOCANA Etapă de pre – construcție	 ucipe împreună pentru energie
---	--	--

13	Generarea de deșeuri solide din construcții	Da: ☒ Nu: ☐	
14	Generarea de deșeuri solide periculoase	Da: ☐ Nu: ☒	Cutii de vopsea
15	Trafic și siguranță rutieră	Da: ☒ Nu: ☐	
16	Servicii de siguranță	Da: ☐ Nu: ☒	
17	Servicii de protecție a ecosistemelor	Da: ☐ Nu: ☒	
18	Comunitate expusă la probleme de sănătate	Da: ☐ Nu: ☒	
19	Managementul materialelor periculoase (demolare)	Da: ☐ Nu: ☒	
20	Situații de urgență și pregătire și răspuns	Da: ☐ Nu: ☒	
21	Tăierea copacilor	Da: ☐ Nu: ☒	
22	Clădiri istorice, situri istorice sau arheologice	Da: ☐ Nu: ☒	
23	Implicarea și participarea părților interesate	Da: ☒ Nu: ☐	

Impactul potențial pentru activitățile planificate pentru instalarea PTI și reabilitarea rețelelor termice existente în subsoluri, în cadrul implementării Subcomponentei 1.2.2, sunt la:

Scară: Specifică șantierului - Impact limitat specific șantierului (subsolul unei instituții publice);

Durată: Temporară - Se așteaptă ca impactul să fie de scurtă durată și intermitent/ocazional;

Intensitate: Scăzută - Mici modificări detectabile în mediu, dar o planificare adecvată nu provoacă daune mediului;

Probabilitate: Medie - Impactul este probabil să apară uneori.

4.4 Măsuri propuse pentru atenuarea impactului social și de mediu

Planul de atenuare este elaborat pe baza listei finale a clădirilor din sectorul Ciocana cu activități specifice pentru locațiile propuse și ținând cont de planul ESCP și de Ghidul de mediu și social al Băncii Mondiale privind centralele termice²⁰, precum și asigurarea sănătății și securității în muncă. În plus, Planul de atenuare specifică și responsabilitățile privind implementarea măsurilor de atenuare propuse, sursa de finanțare pentru toate cele trei etape de implementare a proiectului: (i) proiectare, (ii) construcție și (iii) exploatare.

²⁰ Sursa: https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/f82a5f06-f3f7-4033-8ea6-b767523cda8e/FINAL_Thermal%2BPower.pdf?MOD=AJPERES&CVID=jqeD9Eg&id=1323162579734

 GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA	LISTA PROIECT DE MEDIU ȘI SOCIALĂ PENTRU VERIFICAREA AMPLASAMENTELOR INSTITUȚIILOR PUBLICE SUBCOMPONENTA 1.2.2 MODERNIZĂRI DE TERMOFICARE ÎN INSTITUȚIILE PUBLICE DIN SECTORUL CIOCANA Etape de pre – construcție	 ucipe împună pentru energie
---	--	--

Tabelul 2: Planul de atenuare a activităților din cadrul subcomponentei 1.2.2 (PMMS)

Activitate	Impactul	Lista măsurilor de atenuare a impactului	Responsabilități		
			Design	Construcție	Operare
A. Condiții generale	Notificarea și siguranța lucrătorilor	Inspectoratele și agențiile locale de construcții și mediu au fost informate despre activitățile viitoare de construcție Publicul a fost informat cu privire la lucrare printr-o notificare adecvată în mass-media și/sau pe site-uri web accesibile publicului (inclusiv locația lucrării) Au fost obținute toate autorizațiile necesare pentru construcție și/sau reabilitare Toate lucrările vor fi efectuate într-o manieră sigură și disciplinată, având ca scop minimizarea impactului asupra locuitorilor vecini și a mediului înconjurător EIP pentru lucrători va respecta cele mai bune practici internaționale (întotdeauna căști, măști și ochelari de protecție, cizme de protecție etc.) Semnalizarea adecvată a șantierelor de construcții va informa lucrătorii cu privire la regulile și reglementările cheie de urmat.	Designer	Contractor	Beneficiar
B. Activități generale de reabilitare și/sau construcții	Calitatea aerului	- În timpul demolării interioare, folosiți jgheaburi de moloz deasupra primului etaj - Păstrați resturile de demolare în zona controlată și pulverizați cu apă pentru a reduce praful din reziduuri - Suprimați praful în timpul găuririi pneumatice/distrugerii pereților prin pulverizarea continuă cu apă și/sau instalarea de carcase de protecție împotriva prafului pe șantier - Păstrați mediul (trotuare, drumuri) fără deșeuri pentru a minimiza praful - Nu va exista ardere deschisă a materialelor de construcție/deșeurilor pe șantier - Nu va exista ralanti excesiv al vehiculelor de construcții pe șantierele de construcții.	Designer	Contractor	Beneficiar
	Zgomot	- Zgomotul din construcție va fi limitat la orele limitate convenite în autorizație - În timpul operațiunilor, capacele motoarelor generatoarelor, compresoarelor de aer și altor echipamente mecanice alimentate trebuie închise, iar echipamentul trebuie amplasat cât mai departe de zonele rezidențiale.	Designer	Contractor	Beneficiar
	Calitatea apei	Situl va stabili măsuri adecvate de control al eroziunii și sedimentelor, cum ar fi baloți de fân și/sau garduri de noroi pentru a preveni scurgerea sedimentelor în afara amplasamentului și provocarea turbidității excesive în pâraiele și râurile din apropiere.	Designer	Contractor	Beneficiar
	Managementul deșeurilor	- Vor fi identificate rute și locații de colectare și eliminare a deșeurilor pentru toate tipurile de deșeuri așteptate din activitățile de demolare și construcție - Deșeurile minerale din construcții și demolări vor fi separate de deșeurile generale, organice, lichide și chimice prin sortare la fața locului și depozitate în containere adecvate	Designer	Contractor	Beneficiar

 GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA	LISTA PROIECT DE MEDIU ȘI SOCIALĂ PENTRU VERIFICAREA AMPLASAMENTELOR INSTITUȚIILOR PUBLICE SUBCOMPONENTA 1.2.2 MODERNIZĂRI DE TERMOFICARE ÎN INSTITUȚIILE PUBLICE DIN SECTORUL CIOCANA Etape de pre – construcție	 împreună pentru energie
---	--	--

Activitate	Impactul	Lista măsurilor de atenuare a impactului	Responsabilități		
			Design	Construcție	Operare
		3. Deșeurile din construcții vor fi colectate și eliminate în mod corespunzător de către colectorii autorizați 4. Evidența eliminării deșeurilor va fi păstrată ca dovadă a gestionării adecvate așa cum a fost concepută 5. Ori de câte ori este posibil, antreprenorul va reutiliza și recicla materiale adecvate și viabile (cu excepția azbestului).			
C. Toxic Material	Managementul deșeurilor periculoase	1. Depozitarea temporară la fața locului a tuturor substanțelor periculoase sau toxice va fi în recipiente securizate etichetate cu detalii despre compoziție, proprietăți și informații de manipulare 2. Recipientele cu substanțe periculoase trebuie plasate într-un recipient etanș pentru a preveni scurgerile și scurgerile 3. Deșeurile sunt transportate de transportatori special autorizați și depozitate într-o unitate autorizată 4. Vopselele cu ingrediente toxice sau solvenți sau vopsele pe bază de plumb nu vor fi folosite.	Designer	Contractor	Beneficiar
D. Achiziționarea de terenuri sau restricții de acces	Strămutarea economică sau fizică, pierderea economică sau mediul de viață	Proiectele vor fi ajustate pentru a evita exproprierea terenurilor private sau pierderea proprietății private fixate pe teren. Orice activitate/investiție care provoacă strămutări economice sau fizice va fi exclusă. Problemele legate de accesul temporar fără pierderi economice sau de locuit vor fi abordate prin atenuări în documentul ESMP și în deplin acord cu rezidenții.	Designer	Contractor	Beneficiar
E. Managementul riscurilor sociale	Alte impacturi sociale	1. Contractorul numește o persoană de legătură locală responsabilă cu comunicarea și primirea cererilor/plângerilor din partea populației locale 2. Comunitățile locale ar trebui consultate pentru a identifica și gestiona proactiv potențialele conflicte dintre forța de muncă externă și populația locală.	Designer	Contractor	Beneficiar

 GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA	LISTA PROIECT DE MEDIU ȘI SOCIALĂ PENTRU VERIFICAREA AMPLASAMENTELOR INSTITUȚIILOR PUBLICE SUBCOMPONENTA 1.2.2 MODERNIZĂRI DE TERMOFICARE ÎN INSTITUȚIILE PUBLICE DIN SECTORUL CIOCANA Etapă de pre – construcție	
---	---	---

4.5 Măsură propusă pentru monitorizare și măsurare

Aspectele de mediu și sociale incluse în măsurile de atenuare vor fi monitorizate și supravegheate de Termoelectrica S.A. și UCIPE. Deși se preconizează că impactul de mediu și social va fi moderat, potențialele impacturi negative asupra mediului și sociale sunt planificate pentru a fi prevenite sau atenuate în timpul fazelor de construcție și exploatare. Sistemul de monitorizare socială și de mediu începe de la faza de pregătire a subproiectului până la faza de exploatare pentru a preveni impactul negativ al proiectului și pentru a observa eficacitatea măsurilor de atenuare. Acest sistem ajută UCIPE, Termoelectrica S.A. și Banca Mondială să evalueze succesul atenuării ca parte a supravegherii proiectului și permite luarea de măsuri atunci când este necesar. Sistemul de monitorizare oferă asistență tehnică și supraveghere atunci când este necesar, detectarea timpurie a condițiilor legate de măsurile de atenuare, urmărește rezultatele atenuării și oferă informații despre progresul proiectului.

Pentru a asigura punerea în aplicare efectivă a planului de atenuare, lista de verificare de mediu și socială conține un plan de monitorizare, care oferă: (a) detalii privind măsurile de monitorizare, inclusiv parametrii care trebuie măsurați, metodele care trebuie utilizate, frecvența măsurărilor; și (b) proceduri de monitorizare și raportare pentru (i) a asigura detectarea timpurie a condițiilor care necesită măsuri speciale de atenuare și (ii) a furniza informații cu privire la progresul și rezultatele atenuării.

Monitorizarea impactului asupra calității apei și aerului, zgomotului etc. specific fazei de construcție este responsabilitatea Antreprenorului, iar monitorizarea operațională este responsabilitatea Beneficiarilor și a Termoelectrica S.A. Costurile pentru activitățile de monitorizare în timpul fazei de construcție a proiectului vor fi incluse în costurile antreprenorului pentru lucrările civile propuse.

 GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA	LISTA PROIECT DE MEDIU ȘI SOCIALĂ PENTRU VERIFICAREA AMPLASAMENTELOR INSTITUȚIILOR PUBLICE SUBCOMPONENTA 1.2.2 MODERNIZĂRI DE TERMOFICARE ÎN INSTITUȚIILE PUBLICE DIN SECTORUL CIOCANĂ Etape de pre – construcție	 ucipe împună pentru energie
---	--	--

Tabelul 3: Plan de monitorizare și măsurare pentru subcomponenta 1.2.2

Aspecte de mediu și sociale	Ce (parametru este monitorizat?)	Unde (parametru este monitorizat?)	Cum (parametru este monitorizat?)	Când (Definiți frecvența / sau continuu?)	De ce (parametru este monitorizat ?)	Cost (dacă nu este inclus în bugetul proiectului)	Cine (Este responsabil pentru monitorizare?)
În timpul fazei de construcție							
Calitatea aerului	Praful, zgomotul, fumul etc.	Subsol	Monitorizare vizuală	În timpul lucrărilor Zilnic	Prevenirea poluării aerului	Construcție	Termoelectrica
Poluarea aerului în timpul demontării și instalării	Mediul de lucru	Subsol	Măsurarea calității aerului	În timpul lucrărilor Zilnic	Prevenirea incidentelor de muncă	Construcție	Termoelectrica
Conservarea suprafeței solului	Spații verzi sau sol	Depozitarea temporară a materialelor și deșeurilor	Monitorizare vizuală	Lunar	Prevenirea poluării solului	Construcție	Termoelectrica
Securitatea și sănătatea lucrătorilor	Siguranța lucrătorilor în spații închise	Șantierul de construcții	Conformitatea cu planul de SSM aprobat	Permanent	Pentru a proteja securitatea și sănătatea lucrătorilor	Construcție	Termoelectrica
Deșeuri solide din construcții	Echipamente dezmembrate și alte deșeuri solide	Șantierul de construcții	Cantități de deșeuri	Când echipamentul este demontat	Evitarea accidentelor și a impactului asupra sănătății umane	Construcție	Termoelectrica
Deșeuri solide periculoase	Deșeuri periculoase cu azbest (nu se aplică)	Șantierul de construcții	Acumularea cantităților de MCA	Demontarea echipamentelor existente	Evitarea impactului asupra sănătății umane	Construcție	Termoelectrica
Transportul materialelor	Respectarea prevederilor TMP	Șantier / străzi municipale	Supervizare	Inspecții neanunțate în timpul lucrului	Evitarea prafului și izolarea materialelor fine	Construcție	Termoelectrica
Achiziții de terenuri (nu se aplică)	Achiziționarea de terenuri suplimentare	Șantierul de construcții	Supervizare	În timpul lucrărilor Zilnic	ESS5 nu este relevant pentru activitatea dată	Împrumutatul	MEPIU/GoM
Gestionarea reclamațiilor	Urmărirea reclamațiilor	Șantierul de construcții	Supervizare	În timpul lucrărilor Zilnic	Mecanismul de reclamații	Împrumutatul	Termoelectrica

 GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA	LISTA PROIECT DE MEDIU ȘI SOCIALĂ PENTRU VERIFICAREA AMPLASAMENTELOR INSTITUȚIILOR PUBLICE SUBCOMPONENTA 1.2.2 MODERNIZĂRI DE TERMOFICARE ÎN INSTITUȚIILE PUBLICE DIN SECTORUL CIOCANA Etapă de pre – construcție	
---	--	---

5 RAPORTARE PERFORMANȚE PĂRȚILOR INTERESATE

5.1 Organizarea consultărilor publice

Scopul consultării publice este de a oferi informații adecvate cu privire la proiect și la riscurile de mediu și sociale, precum și de a afla preocupările cetățenilor.

Evenimentele de consultare publică vor fi organizate în toate cele 5 sectoare din municipiul Chișinău, în perioada 28 iulie – 31 iulie 2026, prin invitarea administratorilor instituțiilor publice municipale selectate în cadrul subcomponentei 1.2.2, precum și a instituțiilor finanțate de stat (Guvernul Republicii Moldova).

A fost elaborat un plan de consultare publică specific pentru subcomponenta 1.2.2 (faza II) – instalarea PTI în instituțiile publice municipale și în instituțiile publice finanțate de stat; planul a fost coordonat cu echipele UCIPE și Termoelectrica SA.

Evenimentele de consultare publică sunt programate după cum urmează în municipiul Chișinău:

Data	Oră	Locație	Date de contact	Participanți
28.07.2026	10.00	Pretura Sec. Ciocana	info@pretura.ciocana.md	1. Echipa proiectului STEEM (UCIPE) 2. Termoelectrica SA și echipele sale de furnizare a energiei termice din s. Ciocana, Riscani, Buiucani, Centru și Botanica 3. Primăria Chișinău, prin DGETS, DGPCPC și DGAMS 4. Ministerul Educației și Cercetării 5. Ministerul Justiției 6. Reprezentanții s. Ciocana 7. Reprezentanții s. Rîșcani 8. Reprezentanții s. Buiucani 9. Reprezentanții s. Centru 10. Reprezentanții s. Botanica
29.07.2026	10.00	Pretura Sec. Rîșcani	pretura.riscani@gmail.com	
30.07.2026	10.00	Pretura Sec. Buiucani	buiucani@pmc.md	
31.07.2026	10.00	Pretura Sec. Centru	pretura@chisinaucentru.md	
31.07.2026	13.00	Pretura Sec. Botanica	pretura.botanica@pmc.md	

Scopul consultării publice este de a furniza informații tehnice, de mediu și sociale, pe baza listei de verificare ESMP, referitoare la activitățile de instalare a sistemelor PTI și de înlocuire/instalare a rețelelor termice/conductelor asociate, precum și de a comunica părților interesate măsurile stabilite pentru atenuarea impacturilor de mediu și sociale. Informarea eficientă a părților interesate din s. Ciocana constă în diseminarea și asigurarea accesului comunității la informații de mediu și sociale, în vederea dezvoltării unei relații deschise, transparente, constructive și receptive între UCIPE/Termoelectrica S.A. și autoritățile publice centrale și locale.

 GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA	LISTA PROIECT DE MEDIU ȘI SOCIALĂ PENTRU VERIFICAREA AMPLASAMENTELOR INSTITUȚIILOR PUBLICE SUBCOMPONENTA 1.2.2 MODERNIZĂRI DE TERMOFICARE ÎN INSTITUȚIILE PUBLICE DIN SECTORUL CIOCANA Etapă de pre – construcție	
---	--	---

Procesul de consultare publică a fost planificat cu 10 - 15 zile înainte de eveniment, în colaborare cu specialiștii tehnici de la Termoelectrica SA, prin trimiterea scrisorilor de invitație către Pretura s. Ciocana și către toate instituțiile publice municipale și cele finanțate de stat.

Evenimentul de consultare a fost programat la ora 10.00, la sediul Preturii s. Ciocana, iar participanților li s-au pus la dispoziție următoarele materiale tipărite: (i) proiectul listei de verificare ESMP specifică pentru instalarea sistemelor de încălzire individuale (IHS) în s. Ciocana, (ii) broșura generală STEEM și (iii) broșura cu informații despre sistemele de încălzire individuale (IHS). Evenimentul de consultare publică a fost condus de UCIPE pe baza unei prezentări PPT conținând informații despre proiectul STEEM și informații tehnice specifice subcomponentei 1.2.2 „Instalarea sistemelor de încălzire individuale (PTI) în s. Ciocana”.

Proiectul listei de verificare ESMP specifică pentru instalarea PTI în instituțiile publice municipale și în instituțiile publice finanțate de stat este publicat pe pagina web a UCIPE pentru o perioadă de cel puțin 30 de zile, astfel încât părțile interesate să aibă suficient timp pentru a transmite comentarii, propuneri de îmbunătățire, solicitări și alte sugestii către UCIPE în vederea revizuirii documentului.

Evenimentul de consultare publică a fost înregistrat de echipele de comunicare ale UCIPE, SA Termoelectrica și Pretura Sectorului Ciocana și a fost adus la cunoștința celorlalte părți interesate prin comunicatul de presă:

1. Termoelectrica web site: <https://termoelectrica.md/mai-multe-institutii-publice-din-sectorul-ciocana-vor-beneficia-de-puncte-termice-individuale-instalate-in-cadrul-proiectului-steem/>
2. UCIPE web site: <https://ucipe.gov.md/ro/noutati>
3. Pretura Sectorului Ciocana web site: <https://ciocana.md/institutii-publice>

5.2 Beneficiarii investițiilor în sectorul Ciocana

În procesul de pregătire a documentului pentru Subcomponenta 1.2.2 a fost identificată lista beneficiarilor în vederea comunicării informațiilor utile de mediu și sociale, dar și despre termenii și condițiile de implementare a proiectului, măsurile de atenuare identificate pentru controlul riscurilor sociale și de mediu și monitorizarea și măsurarea acestora.

Tabelul 4: Lista beneficiarilor din sectorul Ciocana

No.	Denumire IP	Subordinată	Adresa
1	Școala primară no.12 A. Popovici	Primăria mun. Chișinău	Petru Zadnipro str. 2/4
2	Grădiniță no. 138	Primăria mun. Chișinău	Maria Dragan str. 6/1
3	Școala primară no. 82	Primăria mun. Chișinău	Maria Dragan str. 8/2

 GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA	LISTA PROIECT DE MEDIU ȘI SOCIALĂ PENTRU VERIFICAREA AMPLASAMENTELOR INSTITUȚIILOR PUBLICE SUBCOMPONENTA 1.2.2 MODERNIZĂRI DE TERMOFICARE ÎN INSTITUȚIILE PUBLICE DIN SECTORUL CIOCANA Etapă de pre – construcție	 ucipe împună pentru energie
---	--	---

4	Liceu "Steliana Grama"	Primăria mun. Chișinău	Maria Dragan str. 16/2
5	IMSP "AMT Ciocana" cen. diag (in1)	Primăria mun. Chișinău	Vadul-lui-Voda str. 80
6	IMSP " AMT Ciocana" cen. diag (in2)	Primăria mun. Chișinău	Vadul-lui-Voda str. 80
7	Teatrul municipal de păpuși "Guguta"	Primăria mun. Chișinău	Maria Dragan str. 1
8	Universitatea Tehnică	MEC	Voluntarilor str. 1
9	Școala profesională no.10	MEC	Otovasca str. 27
10	Administrația Națională a Penitenciarelor	MJ	Budai str. 2 b

5.3 Mecanismul de reclamații (MR) și propuneri

Părțile interesate pot adresa sau depune plângeri și/sau propuneri folosind următoarele canale de comunicare în formă scrisă sau verbală sau pot trimite prin poștă plângeri/sugestii/propuneri de îmbunătățire a acestui document privind implementarea corectă a proiectului, folosind datele de contact prezentate în tabelul de mai jos.

Tabelul 5: Mecanismul de plângeri și reclamații

UCIPE	Termoelectrica S.A.	Pretura Sectorului Ciocana
Chisinau, 1, Alecu Russo str., of. 163 Tel.: (+373) 22 496790 Mail: info@ucipe.gov.md Web: https://www.ucipe.gov.md	Chisinau, 6, T. Vladimirescu str. Tel.: (+373) 22 43-64-59 Mail: anticamera@termoelectrica.md Web: https://termoelectrica.md/contacte/	mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrân, 4/3 Tel.: 022 33 34 34 , 079 085 777 Mail: info@pretura.ciocana.md Web: https://ciocana.md/contacte

5.4 Formular de reclamații și propuneri

Comentariile pentru propunerile de îmbunătățire a acestui document vor fi transmise la următorul e-mail: (i) UCIPE la info@ucipe.gov.md , (ii) la adresa de e-mail a Termoelectrica S.A.: anticamera@termoelectrica.md. Termoelectrica este responsabilă de aspectele tehnice, iar UCIPE este responsabil de revizuirea documentului și de includerea propunerilor de îmbunătățire în documentul revizuit. Documentul final va face parte din documentația de licitație pentru selectarea unui antreprenor care să efectueze proiectarea, furnizarea și instalarea/construcția pe șantierele de construcții (proiectare, furnizare și instalare).

Formularul pentru observații, propuneri și plângeri care urmează să fie utilizate de părțile interesate și de alte părți interesate este prezentat în anexa 1.

 GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA	LISTA PROIECT DE MEDIU ȘI SOCIALĂ PENTRU VERIFICAREA AMPLASAMENTELOR INSTITUȚIILOR PUBLICE SUBCOMPONENTA 1.2.2 MODERNIZĂRI DE TERMOFICARE ÎN INSTITUȚIILE PUBLICE DIN SECTORUL CIOCANA Etapă de pre – construcție	 ucipe împreună pentru energie
--	---	--

6 ACȚIUNI PRIVIND CONTINUAREA ACTIVITĂȚII DE EVALUARE A RISCURILOR

6.1 Etapa de proiectare

Procesul de proiectare este realizat de către Antreprenor pe baza cerințelor tehnice de proiectare și trebuie să includă următoarele documente:

- Proiectarea tehnică,
- Planurile de mediu și sociale și
- Procedura de lucru și SSM a proiectului.

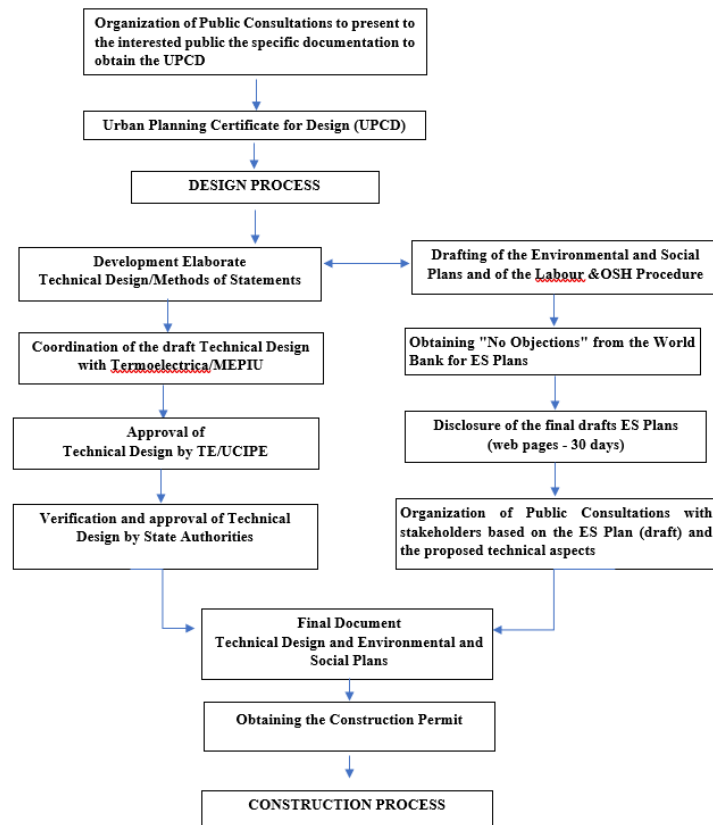

Figura 15: Procedura de realizare a procesului de proiectare tehnică și de elaborare a planurilor de mediu și sociale

6.2 Etapa de construcție

Faza de construcție va începe doar după eliberarea Autorizației de Construire de către Autoritatea Publică Locală.

 GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA	LISTA PROIECT DE MEDIU ȘI SOCIALĂ PENTRU VERIFICAREA AMPLASAMENTELOR INSTITUȚIILOR PUBLICE SUBCOMPONENTA 1.2.2 MODERNIZĂRI DE TERMOFICARE ÎN INSTITUȚIILE PUBLICE DIN SECTORUL CIOCANA Etapă de pre – construcție	 ucipe împreună pentru energie
--	---	---

Înainte de începerea lucrărilor de construcție, antreprenorul trebuie să întocmească planurile proprii de mediu și sociale (CESMP) ale antreprenorului și să le aprobe de către Consultantul de Supraveghere (Termoelectrica S.A.).

 GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA	LISTA PROIECT DE MEDIU ȘI SOCIALĂ PENTRU VERIFICAREA AMPLASAMENTELOR INSTITUȚIILOR PUBLICE SUBCOMPONENTA 1.2.2 MODERNIZĂRI DE TERMOFICARE ÎN INSTITUȚIILE PUBLICE DIN SECTORUL CIOCANA Etapă de pre – construcție	
--	---	---

7 ANEXE

Anexa nr. 1: Formular de observații, propuneri și reclamații

Anexa nr. 2: Acord de mediu eliberat de Agenția de Mediu pentru proiectul STEEM

Anexa nr. 3: Anunț emis de Ministerul Culturii pentru Proiectul STEEM

Anexa nr. 4: Anunț emis de Agenția Națională de Arheologie pentru Proiectul STEEM

 GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA	LISTA PROIECT DE MEDIU ȘI SOCIALĂ PENTRU VERIFICAREA AMPLASAMENTELOR INSTITUȚIILOR PUBLICE SUBCOMPONENTA 1.2.2 MODERNIZĂRI DE TERMOFICARE ÎN INSTITUȚIILE PUBLICE DIN SECTORUL CIOCANA Etapă de pre – construcție	 ucipe Împună pentru energie
---	--	---

Anexa nr. 1: Formular de observații, propuneri și reclamații

Nr. de referință: <i>(va fi completat de UCIPE)</i>	Recepționat de către: _____ Rezolvat de către: _____ Data răspunsului inițial: _____
Nume complet: <i>(să fie completat de persoana care depune plângerea)</i> <i>Notă: puteți rămâne anonim dacă preferați sau solicitați să nu vă dezvăluiți identitatea terților fără acordul dvs.</i>	Nume: _____ Prenume: _____ Companie/Funcție în companie: _____ ☐ Doresc să-mi exprim nemulțumirea în mod anonim ☐ Solicit să nu-mi dezvălui identitatea fără acordul meu
Informație de contact: <i>(să fie completat de persoana care depune plângerea)</i> Vă rugăm să marcați cum doriți să fiți contactat (e-mail, telefon, e-mail).	☐ Posta: Vă rugăm să furnizați adresa poștală: _____ ☐ Telefon: _____ ☐ E-mail: _____
Limba preferată pentru comunicare: <i>(să fie completat de persoana care depune plângerea)</i>	☐ Romana ☐ Rusa
Descrierea plângerii sau a cererii: <i>(să fie completat de persoana care depune plângerea)</i>	☐ Da ☐ Nu
Descrierea plângerii sau a cererii: <i>(să fie completat de persoana care depune plângerea)</i>	Ce se poate întâmpla? Unde și cum s-ar putea întâmpla? Care sunt consecințele/impactul acestei probleme?
Data plângerii sau a cererii: <i>(să fie completat de persoana care depune plângerea)</i>	ZZ / LL / AAAA
Ce ați dori să vedeți că se întâmplă pentru a rezolva această problemă? _____ _____ _____ _____ _____ _____	

 GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA	LISTA PROIECT DE MEDIU ȘI SOCIALĂ PENTRU VERIFICAREA AMPLASAMENTELOR INSTITUȚIILOR PUBLICE SUBCOMPONENTA 1.2.2 MODERNIZĂRI DE TERMOFICARE ÎN INSTITUȚIILE PUBLICE DIN SECTORUL CIOCANA Etape de pre – construcție	 ucipe Împună pentru energie
---	--	---

Anexa nr. 2: Acord de mediu eliberata de Agenția de Mediu pentru STEEM

**MINISTERUL
MEDIULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

AGENȚIA DE MEDIU

**MINISTRY
OF ENVIRONMENT
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

ENVIRONMENTAL AGENCY

MD-2005 mun.Chișinău, str. Albișoara 38, Tel. (022) 820-770, E-mail: am@am.gov.md, Web: http://am.gov.md

Nr. 10/2775/2025 din 26.05.2025
La nr. 13/1-338 din 11.04.2025

**Unitatea Consolidată pentru
Implementarea și Monitorizarea
Proiectelor în Domeniul Energeticii**

**mun. Chișinău,
str. Alecu Russo 1, bloc A1,
of. 163**

Acord de Mediu

Urmare a examinării cererii nr. 13/1-338 din 11.04.2025, privind efectuarea evaluării impactului asupra mediului pentru activitatea planificată implimentarea componentei nr. 1 pentru „Investiții de eficiență energetică în clădiri publice”, înregistrată la Agenția de Mediu cu nr. 3140/1-74010 din 11.04.2025, în baza prevederilor Legii nr. 86 din 29.05.2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, Vă comunicăm rezultatele desfășurării procedurii de evaluare prealabilă.

În procesul de efectuare a analizei informației prezentate, precum și în documentele anexate, s-a constatat inițierea lucrărilor de renovare a clădirilor publice privind eficiența energetică în 46 de instituții publice și modernizarea sistemului de încălzire prin instalarea a circa 350-400 puncte termice individuale (PTI) în clădiri publice (școli, grădinițe, spitale, clădiri administrative etc.) din mun.Chișinău.

Activitatea planificată pentru implementarea componentei nr. 1 urmează a fi realizată pentru clădirile publice existente ce vor include următoarele obiective:

- Reabilitarea termică a anvelopei clădirilor;
- Îmbunătățirea sistemelor de încălzire, ventilare condiționare (HVAC);
- Îmbunătățirea de iluminare interioară;
- Instalarea surselor regenerabile de energie.

Modernizarea sistemului existent de termoficare din mun. Chișinău prin instalarea PTI-urilor noi conectate la SACET sau în unele cazuri direct la rețeaua de transport.

Instalarea PTI-urilor modern în clădirile publice selectate (circa 193 din mun. Chișinău), conectate la rețelele termice primare este un factor important pentru a permite dezvoltarea unui sistem dirijat de consum, ce permit reglarea cu mare precizie a temperaturii livrate.

Pentru buna funcționare a sistemului de termoficare din mun. Chișinău este economisirea energiei prin utilizarea următoarelor măsuri:

- Montarea a circa 350 – 400 PTI și a rețelelor termice aferente în clădirile publice;
- Reabilitarea rețelelor termice pentru furnizarea agentului termic.

Lucrările planificate vor fi racordate la rețelele existente în zonă:

- Sistemul de alimentare cu apă potabilă;
- Sistemul de evacuare a apei uzate în rețele de canalizare;
- Sistemul de energie termică;
- Sistemul de gaze naturale;

**LISTA PROIECT DE MEDIU ȘI SOCIALĂ PENTRU
VERIFICAREA AMPLASAMENTELOR
INSTITUȚIILOR PUBLICE**

**SUBCOMPONENTA 1.2.2 MODERNIZĂRI DE TERMOFICARE
ÎN INSTITUȚIILE PUBLICE DIN SECTORUL CIOCANA**

Etapă de pre – construcție

- Sistemul de energie electrică;
- Sistemul de comunicații electronice;
- Sistemul de evacuare a deșeurilor;
- Sistemul existent de drumuri și căi de acces și alte utilități;

Amplasamentele selectate pentru desfășurarea activității planificate sunt situate, în afara zonelor de protecție a ariilor naturale protejate de stat desemnate de Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat, a rețelei ecologice desemnată de Legea nr. 94 din 05.04.2007 și în afara zonelor de protecție a apelor de suprafață.

În rezultat, se constată, că activitatea planificată implementarea componentei nr. 1 pentru „Investiții de eficiență energetică în clădiri publice”, cade sub incidența Legii nr. 86 din 29.05.2014, privind evaluarea impactului asupra mediului, încadrându-se în lista activităților planificate pentru care trebuie stabilită necesitatea efectuării evaluării impactului asupra mediului din Anexa nr. 2 pct. 13. Orice modificare sau extensie a activităților planificate menționate în anexa nr. 1 sau în prezenta anexă, deja autorizate, executate sau în curs de executare, care pot avea un impact negativ semnificativ asupra mediului (modificare sau extindere care nu este inclusă în anexa nr. 1) în coroborare cu pct. 10. Infrastructura lit. b) Proiecte de dezvoltare urbană (cu excepția clădirilor rezidențiale a căror construire este prevăzută în planurile urbanistice generale), inclusiv construirea de centre comerciale sau de divertisment, parcuri de autobuze sau troleibuze, parcări sau ansambluri de garaje, complexe sportive și de fitness (cu o suprafață în dezvoltare de peste un hectar împreună cu suprafața cu piste asfaltate, trotuare, alei pietonale, piste pentru biciclete) și pct. 3 Industria energetică lit. b) b) Instalații industriale pentru transportul gazelor, al aburului și al apei calde; transmiterea energiei electrice prin cabluri aeriene (neincluse la anexa nr. 1).

Reieșind din criteriile de selecție pentru determinarea necesității de efectuare a evaluării impactului asupra mediului (Anexa nr. 4 la Legea nr. 86/2014) s-a stabilit, că efecte semnificative asupra mediului în urma implementării activității planificate, lipsesc.

Astfel, Agenția de Mediu, determină că evaluarea impactului asupra mediului, nu este necesară pentru activitatea planificată implementarea componentei nr. 1 pentru „Investiții de eficiență energetică în clădiri publice”.

Totodată, reieșind din particularitățile specifice ale locului de amplasare a activității planificate, la elaborarea documentației de proiect se vor respecta următoarele condiții:

1. Efectuarea lucrărilor de construcție/amenajare a obiectului în strictă corespondere cu prevederile actelor normative în domeniul mediului și de construcție.
2. Gestionarea deșeurilor din construcții și demolări se va efectua ținându-se cont de prevederile CP A.09.04.2014 partea I și partea II.
3. Respectarea prevederilor art. 3, art. 4, art. 11, art. 13 alin. (6) din Legea nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile.
4. Respectarea prevederilor NCM E 04.02-2014: Protecție contra zgomot.

Autoritatea administrației publice locale va plasa anunțul și conținutul acordului de mediu la sediul său și pe pagina sa web oficială conform prevederilor art. 10 alin. (9) din Legea nr. 86 din 29.05.2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.

Inițiatorul proiectului și/sau titularul documentației are obligația de a notifica în scris autoritatea competentă despre orice schimbare a aspectelor tehnice, precum și în cazul apariției modificărilor de altă natură, care prin evoluția lor au schimbat aspectele fizice în amplasament și au apărut anterior emiterii autorizației de construire.

Conform prevederilor Legii nr. 86/2014, art. 10⁵ alin. (11), **acordul de mediu este valabil 4 ani.**

Inițiatorul poate solicita extinderea termenului de valabilitate al acordului de mediu pentru 1 an, doar o singură dată, cu condiția prezentării către Agenția de Mediu a analizei și argumentelor că

 GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA	LISTA PROIECT DE MEDIU ȘI SOCIALĂ PENTRU VERIFICAREA AMPLASAMENTELOR INSTITUȚIILOR PUBLICE SUBCOMPONENTA 1.2.2 MODERNIZĂRI DE TERMOFICARE ÎN INSTITUȚIILE PUBLICE DIN SECTORUL CIOCANA Etapa de pre – construcție	 ucipe Împună pentru energie
--	--	---

situația nu a suferit modificări pe parcursul celor 4 ani. Dacă la expirarea termenului de valabilitate a acordului de mediu inițiatorul nu a obținut aprobarea de dezvoltare a activității planificate, acesta urmează să reia procedura de evaluare a impactului asupra mediului începând cu depunerea cererii în conformitate cu art. 7. din legea prenotată.

La fel, dacă inițiatorul renunță la realizarea proiectului se va informa în scris autoritatea competentă emitentă despre acest fapt.

Prezentul acord de mediu face obiectul procedurii de contencios administrativ. Exercitarea căilor de atac poate fi efectuată în ordinea procedurală de contestare a actelor administrative stabilită în Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116 din 19.07.2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 309-320).

Director

Digitally signed by Poverjuc Dorin
Date: 2025.05.26 16:00:19 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Dorin Poverjuc

Executor: Aurelia Cațer
Tel: 022820779,
E-mail: a_cater@am.gov.md

Document semnat electronic în conformitate cu Legea nr. 124 din 19.05.2022.
Verificarea semnăturii poate fi realizată la adresa:
<https://mSIGN.gov.md>

 GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA	LISTA PROIECT DE MEDIU ȘI SOCIALĂ PENTRU VERIFICAREA AMPLASAMENTELOR INSTITUȚIILOR PUBLICE SUBCOMPONENTA 1.2.2 MODERNIZĂRI DE TERMOFICARE ÎN INSTITUȚIILE PUBLICE DIN SECTORUL CIOCANA Etapă de pre – construcție	 ucipe Împună pentru energie
--	--	---

Anexa nr. 3: Aviz emis de Ministerul Culturii pentru STEEM

**MINISTERUL CULTURII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD-2012 str. Nicolae Iorga nr.21
e-mail: cancelaria@mcc.gov.md
web: www.mcc.gov.md

**MINISTRY OF CULTURE
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

MD-2012 str. Nicolae Iorga nr.21
e-mail: cancelaria@mcc.gov.md
web: www.mcc.gov.md

nr.04/1-09/1405 din 04.05.2025

la nr. 13/1-336 din 11.04.2025

**Unitatea Consolidată pentru Implementarea
și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii**
e-mail: mepiu@mepiu.md

La scrisoarea nr. 13/1-336 din 11.04.2025, înregistrată la Ministerul Culturii cu nr. 2374 din 11.04.2025, cu privire la emiterea avizului pentru activitatea planificată pentru reabilitarea energetică a clădirilor proprietate publică (conform anexei), comunicăm următoarele.

Ca urmare a examinării listei instituțiilor publice incluse în Proiectul STEEM (tabelul nr. 1 din demers), menționăm că statut de monument de categorie națională dețin doar edificiile următoarelor instituții publice din lista vizată:

Nr. conform listei	Instituție publică	Localizare administrativă	Nr. cad. al imobilelor cu valențe de monument de arhitectură	Poziția conform Registrului monumentelor RM ocrotite de stat, aprobat prin HP 1530/1993
4	IP Liceul Teoretic „Liviu Damian”	r-nul Rîșcani, or. Rîșcani, str. Gavril Muzicescu, 2	7101103.080	2069 („Zona de Nord”, „Raionul Rîșcani”)
27	IP Liceul Teoretic „Mircea Eliade”	mun. Chișinău, or. Chișinău, sect. Centru, str. Mitropolit G. Bănulescu-Bodoni, 33	0100520.240.01	223 („Municipiul Chișinău”)
32	IP Liceul Teoretic „Gheorghe Asachi”	mun. Chișinău, or. Chișinău, sect. Centru, str. București, 64	0100205.278.01 0100205.278.04 0100205.278.06	206 („Municipiul Chișinău”)
37	IP Liceul Teoretic „Miguel de Servantes Saavedra”	mun. Chișinău, or. Chișinău, sect. Rîșcani, str. Avram Iancu, 36		Imobil situat pe teritoriul zonei construite protejate – Nucleul Istoric al Chișinăului, înscris la poz. 308 („Municipiul Chișinău”)

În context, menționăm aplicabilitatea condiționată a prevederilor Legii nr. 282/2023 privind performanța energetică a clădirilor și anume art. 3 alin. (2) lit.a), care stabilește că „Prezenta lege nu se aplică:

a) clădirilor care sunt protejate conform Legii nr. 1530/1993 privind ocrotirea monumentelor și sunt incluse în registrul monumentelor locale sau naționale, în măsura în care respectarea anumitor cerințe de performanță energetică ar modifica în mod inacceptabil valoarea istorică, caracterul sau aspectul exterior al acestora. Imposibilitatea respectării anumitor cerințe de performanță energetică în raport cu clădirile respective trebuie să fie argumentată și confirmată de către proprietarul clădirii în baza documentelor normative în construcții”;

Totodată, Legea nr. 1530/1993 prevede la art. 13 că, „în vederea menținerii autenticității și a integrității monumentelor, deținătorii lor, cu orice titlu juridic, sunt obligați să ia măsuri ce asigură protecția și paza monumentelor, să avizeze la autoritatea competentă documentațiile de proiect de intervenție la monumente, să nu admită demolarea, mutilarea, deteriorarea, neîntreținerea sau abandonarea acestora.”.

**LISTA PROIECT DE MEDIU ȘI SOCIALĂ PENTRU
VERIFICAREA AMPLASAMENTELOR
INSTITUȚIILOR PUBLICE**

**SUBCOMPONENTA 1.2.2 MODERNIZĂRI DE TERMOFICARE
ÎN INSTITUȚIILE PUBLICE DIN SECTORUL CIOCAN**

Etapă de pre – construcție

Conform prevederilor art. 16 alin. (2) al Legii nr. 1530/1993, „proiectele de intervenții la monumente și în zonele lor de protecție, examinate conform etapelor de execuție (schiță de proiect și proiect de execuție), sunt aprobate de către Ministerul Culturii în baza avizului pozitiv al Consiliului Național al Monumentelor Istorice”. Procedura de examinare și avizare a documentației de proiect privind intervențiile asupra monumentelor, inclusiv a proiectelor de sporire a eficienței energetice a clădirilor, se realizează conform prevederilor stabilite în Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023 și Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Național al Monumentelor Istorice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 116/2025.

Emiterea avizelor pentru proiectele de intervenție asupra clădirilor din restul adreselor vizate în Tabelul nr. 1 din demers, nu ține de competența Ministerului Culturii, deoarece acestea nu dețin statut de monument individual și nu sunt amplasate în zona construită protejată.

Vladimir VORNIC
Secretar de stat

 GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA	LISTA PROIECT DE MEDIU ȘI SOCIALĂ PENTRU VERIFICAREA AMPLASAMENTELOR INSTITUȚIILOR PUBLICE SUBCOMPONENTA 1.2.2 MODERNIZĂRI DE TERMOFICARE ÎN INSTITUȚIILE PUBLICE DIN SECTORUL CIOCANA Etapă de pre – construcție	 ucipe împreună pentru energie
---	--	--

Anexa nr. 4: Aviz emis de Agenția Națională de Arheologie pentru STEEM

MINISTERUL CULTURII AL REPUBLICII MOLDOVA AGENȚIA NAȚIONALĂ ARHEOLOGICĂ MD 2065, or. Chișinău, str. Mihai Eminescu, 50 tel./fax (37322) 227792		MINISTRY OF CULTURE OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA NATIONAL AGENCY FOR ARCHAEOLOGY MD 2065, Chisinau, 50, Mihai Eminescu str. tel./fax (37322) 227792
---	---	--

Nr. 186 din 11.04.2025
La nr. 13/1-337 din 11.04.2025

Avizul expertizei arheologice

Cu privire la executarea proiectului „Tranziția Durabilă către Eficiență Energetică în Moldova (STEEM) finanțat de către Banca Mondială până în anul 2029. Investiții de eficiență energetică în 46 de clădiri publice din R.M”.

**Unitatea consolidată pentru implementarea
și monitorizarea proiectelor în domeniul
energeticii
(UCIPE)**

În temeiul prevederii art. 6 al Legii privind protejarea patrimoniului arheologic (nr. 218 din 17 septembrie 2010, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 235-240, din 3 decembrie 2010, art. 738, cu modificările operate prin Legea nr. 153 din 30 iulie 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 223, din 14 august 2015, art. 443), Agenția Națională Arheologică a examinat proiectul „Tranziția Durabilă către Eficiență Energetică în Moldova (STEEM) finanțat de către Banca Mondială până în anul 2029. Investiții de eficiență energetică în 46 de clădiri publice din R.M”, efectuând un control preventiv în ceea ce privește prezența/lipsa vestigiilor arheologice pe terenul respectiv.

În rezultatul expertizei arheologice de teren s-a constatat lipsa vestigiilor arheologice în zona prospectată. Agenția Națională Arheologică **avizează pozitiv** proiectul nominalizat. Totodată, atenționăm că, în cazul descoperirii unor vestigii arheologice în timpul lucrărilor de excavație (construcții subterane, morminte, fragmente ceramice etc.), executantul lucrărilor este obligat, potrivit prevederii Legii nr. 218, să anunțe autoritățile administrației publice locale și Agenția Națională Arheologică.

**Director general
Dr. Sergiu POPOVICI**

Exec.: V. Bubulici, tel. 069096633

 GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA	LISTA PROIECT DE MEDIU ȘI SOCIALĂ PENTRU VERIFICAREA AMPLASAMENTELOR INSTITUȚIILOR PUBLICE SUBCOMPONENTA 1.2.2 MODERNIZĂRI DE TERMOFICARE ÎN INSTITUȚIILE PUBLICE DIN SECTORUL CIOCANA Etapa de pre – construcție	 ucipe împreună pentru energie
---	--	--

Anexa nr. 5: Desemnarea managerului de proiect din partea Termoelectrica SA pentru implementarea STEEM

Societatea pe Acțiuni „TERMoelectrica”

Str. Tudor Vladimirescu, 6, MD-2024, Chișinău, Republica Moldova

Tel: +373 22 43 64 59, e-mail: anticamera@termoelectrica.md, www.termoelectrica.md

Cod Fiscal: 1003600026295; Capitalul social: 554051660 lei

Nr. 79/3570 din 30.05.2025

Domnului Ruslan SURUGIU,
Director interimar,
Unitatea Consolidată pentru
Implementarea și Monitorizarea
Proiectelor în Domeniul Energeticii,
 str. Alecu Russo1, bloc A, of 163
 MD-2068, mun. Chișinău

Stimate Domnule Director,

Prin prezenta, „Termoelectrica” S.A., suplimentar la raspunsul din data de 16 aprilie 2025, la adresarea Dvs. cu nr. 13/1-256 din 20.03.2025, înregistrată sub nr. 1729 din 21.03.2025, cu referire la implementarea proiectului STEEM, Vă informăm despre desemnarea în calitate de persoană responsabilă (manager de proiect) din partea „Termoelectrica” S.A. a Dlui Lisnic Vadim, angajat în funcția de Inginer coordonator în industrie și producție, în cadrul secției dezvoltare.

Date de contact:

lisnic.vadim@termoelectrica.md

022 436 381

068935878

Cu respect,

Director general al întreprinderii

Iurie RAZLOVAN
